

Psykisk helsearbeid

**Gratis høyere yrkesfaglig utdanning
(fagskoleutdanning)
60 studiepoeng**

For helse- og oppvekstpersonell med videregående opplæring

Opptakskrav

For opptak til fagskoleutdanningen Psykisk helsearbeid kreves det fullført og bestått videregående opplæring med fagbrev som helsefagarbeider eller barne- og ungdomsarbeider. Hjelpepleiere, omsorgsarbeidere, portør, ambulansarbeider, helsesekretær og personer med fullført og bestått videregående opplæring fra programområdet aktivtør i utdanningsprogram for Design og håndverk kan også søke.

Utdanningen er delt inn i emner. Det er mulig for studenten å søke godskriving for et eller flere emner dersom de kan dokumentere at de har tilsvarende NOKUT-godkjente emner fra tidligere.

Med realkompetanse menes all formell og ikke - formell kompetanse som en person har opparbeidet seg gjennom skolegang, arbeid og fritid.

Kandidater som søker opptak på bakgrunn av realkompetanse må dokumentere at de er 23 år eller eldre i opptaksåret. I tillegg må søker ha et eller flere av følgende punkter:

- Bestått teori innen VG2 Helseservicefaget, bestått teori til fagprøven som helsefagarbeider, barne- og ungdomsarbeider, portør, ambulansarbeider omsorgsarbeider eller aktivtør og minimum 3360 timer relevant praksis (2 år)
- Minimum 8400 timer relevant praksis (5 år)
- Kompetanse tilsvarende VG3 Helsearbeiderfaget, VG3 Barne- og ungdomsarbeiderfaget, VG3 Portørfaget, VG3 Ambulansarbeider, VG3 Helsesekretær eller VG3 Aktivtørfaget. Kandidaten må bestå fagtest som bygger på en av de gjeldende VG3 læreplanene og ha minimum 5000 timer relevant praksis (3 år)

Med relevant praksis menes arbeidsoppgaver innen helse- og oppvekstsektoren, både offentlig og privat. Eksempel kan være sykehjem, hjemmetjeneste, sykehus, omsorgsboliger, dagsentra, aktivitetssentre, barnehage, skole og SFO etc.

Søkere som tas opp på bakgrunn av realkompetanse vil etter gjennomført og bestått avsluttende eksamen ikke kunne søke autorisasjon/fagbrev innen helsefagene. Fullført og bestått utdanning gir gradsbetegnelsen «Fagskolegrad».

Politiattest

På grunn av praksis krever dette studiet gyldig politiattest. Denne må ikke være eldre enn 3 måneder. Ta kontakt med oss dersom du har spørsmål.

Utdanningstilbudets organisering

Utdanningen inneholder 4 teoriemner, 1 fordypningsemne og praksis. Utdanningen tilbys som et deltidsstudium over 4 semestre (2 år) og legges opp med ca. 5 samlinger pr. måned på kveldstid (kl. 17.00 – 21.00).

Studentene leverer en skriftlig oppgave pr. emne. Det er 10 uker praksis. Det er mulighet for praksis på egen arbeidsplass. Fullført utdanning gir 60 studiepoeng og gradsbetegnelsen «Fagskolegrad».

Studenten må påregne studentavgift pålydende kr 400.-. Denne dekker medlemskap i ONF (Organisasjon for norske fagskolestudenter), administrative kostnader og diverse læringsmateriell som gjøres tilgjengelig på læringsplattform.

Utdanningen består av følgende emner:

Emne 1: Basisemne – 14 uker

1. Grunnelementer i helse- og oppvekst:

1a. Innledende tema

- Helse- og oppvekstfagenes historie og utvikling
- Teoretiske perspektiver og teorier innen helse- og omsorgsfagene
- Studieteknikk
- IKT

1 b. Etikk

- Menneskerettighetene
- Samfunnsmessige perspektiv og utfordringer i helse- og omsorgsektoren sett i forhold til verdier og normer
- Verdioppfatninger, menneskeforståelse og livssyn
- Verdier og normer i samfunnet og i helse- og omsorgsfagene, hvordan de henger sammen og styrer praktisk handling
- Yrkesetikk
- Taushetspliktens etiske sider
- Makt, tvang og kontroll
- Etikk, moral og etiske dilemmaer
- Brukermedvirkning

1 c. Kommunikasjon, samhandling og konfliktløsning

- Kommunikasjonsteori, samhandling og konfliktløsning
- Tverrkulturell kommunikasjon
- Kommunikasjon i små grupper og organisasjoner
- Roller: bruker – helse- og omsorgsarbeider – pårørende
- Oppøving av evne til samarbeid
- Veiledningsteori og veiledning

2. Samfunnsfaglige emner:

2 a. Stats- og kommunalkunnskap, helse og omsorgspolitik:

- Samfunnets og velferdsstatens utvikling, helse- og omsorgspolitiske prioriteringer
- Konsekvenser for levekår og opplevde helse- og omsorgsproblemer
- Lovverket som regulerer helse- og omsorgssektorens virkefelt
- Helse- og omsorgssektoren på kommunalt, regionalt og statlig nivå
- Offentlig og privat ansvar og omsorg
- Profesjonalisering i helse- og omsorgssektoren
- Finansiering av tjenestene og personbetaling
- Kvalitetssikring, internkontroll og kvalitetsutvikling

2 b. Sosiologi og psykologi:

- Familien som sosial og kulturell institusjon
- Ulikheter og kulturelt mangfold
- Makt – avmakt
- Utviklingsteorier – livsløpet
- Emosjoner, behov og motivasjon
- Holdninger
- Forsvarsmekanismer og kriseteorier
- Gruppepsykologi og nettverksteori

Emne 2: Grunnlagstenkning og lovverk – 12 uker

2a. Grunnlagstenkning

- Psykiatriens historie
  - Utvikling i Europa, Norge og lokalt
  - Psykisk helsearbeid i lokalsamfunnet
- Ulike forståelsesmodeller for psykiske lidelser
  - Biologiske (biomedisinske) modellen
  - Psykodynamisk (psykoanalytiske) modellen
  - Humanistiske/(eksistensielle) modellen
  - Læringspsykologiske modellen
  - Sosiale modellen og relasjonsmodellen
- Normalitets- og avvik
- Reell brukermedvirkning
- Kartlegging av behov
- Dokumentasjon
- Koordinering av tjenester

2b. Lovgivning

- Lov om og etablering og gjennomføring av psykisk helsevern (psykisk helsevernloven)
- Tvang og alternativer - behandlingsmessige og etiske aspekter.
- Forordninger som ivaretar pasientens rettsikkerhet og menneskeverd
- Samhandlingsreformen
- Individuell plan
- Brukere og pårørendes erfaringer

Emne 3: Teorier og arbeidsmåter – 18 uker

3a. Psykiske lidelser og relaterte tilstander – utbredelse, klassifikasjon og symptomatologi

- Angst, fobiske angst og tvangslidelser
- Psykotiske tilstander
- Stemningslidelser/affektive lidelser: depresjon og bipolare lidelser
- Nevrotiske og behandlingsrelaterte lidelser
- Schizoid og schizotyp personlighetsforstyrrelser:
- Selvmord og selvmordsforsøk
- Spiseforstyrrelser
- Organiske lidelser
- Psykiske lidelser hos mennesker med funksjonshemming
- Rusmiddelproblem
- Rusproblematikk og dobbeltdiagnose
- Rus som kompliserende og utløsende faktor i forhold til psykiske lidelser
- Forebygging og behandling
- Rehabilitering
- Barn av alvorlig syke foreldre
- Psykososiale problemer hos barn og unge
- Psykiske lidelser hos barn og unge
- Kriser og traumer: dissosiative og posttraumatiske (PTSD) lidelser

3b. Arbeidsprosessen i psykisk helsearbeid

- Brukermedvirkning
- Kartlegging av behov
- Arbeid med planverktøy
- Samarbeid med brukere og pårørende

3c. Behandlings – og omsorgsmodeller. Tiltak

- Egostyrkende metode, miljøterapi og kognitive prinsipper
- Bruker-, mestrings- og forebyggingsperspektivet
- Tidligintervensjon og krisehåndtering
- Behandlingsnettverk – fra første kontakt til tilfriskning
- Medisinsk behandling
- Botilbud
- Brukerstyrte tiltak
- Recovery
- Utdanning -, sysselsetting -, arbeid -, og botilbud som finnes.
- Fysiske, sosiale og kulturelle aktiviteter som fremmer samarbeid med nærmiljøet og ulike frivillige organisasjoner.

Emne 4: Kommunikasjon og samarbeid – 16 uker

4a. Kommunikasjon og samarbeid

- Kommunikasjon med mennesker med ulike psykiske lidelser
- Samtaler av støttende og innsiktsrettet karakter
- Refleksjon over betydningen av tilstedeværelse og empati i kommunikasjonen med mennesker med psykiske lidelser
- Samarbeid med brukere, deres representanter og pårørende
- Veiledning og rådgivning overfor bruker og pårørende
- Kollegabasert veiledning
- Tverrfaglig samarbeid

4b. Utvikling og utøvelse av relasjonskompetanse

- Relasjonen mellom fagutøver og bruker/pasient og pårørende
- Etablering, opprettholdelse og avslutning av en relasjon
- Analyse og bearbeidelse av egne reaksjoner og bidrag til relasjonen
- Håndtering av ulike følelser og reaksjoner
- Vedlikeholde allianser og kontaktforhold over tid
- Kunne samarbeide og veilede brukere og pårørende på en respektfull og ivaretagende måte
- Kunne samarbeide tverrfaglig for å ta initiativ til et helhetlig tjenestetilbud for brukere

Emne 5: Praksis - 10 uker

Praksis er en obligatorisk del av studietiden og er viktig for å oppnå fagskoleutdanningens læringsutbytte. Praksistiden er 10 uker à 30 timer, fordelt over to praksisperioder, og vil til sammen utgjøre 300 timer (inkl. veiledning fra fagskolen). Studentene skal skrive en praksisrapport/prosjektrapport med utgangspunkt i praksis.

Emne 6: Fordypningsemne – 16 uker

Emnet er obligatorisk.

Studentene skal gjennomføre et obligatorisk fordypningsarbeid. Emnet for fordypningsarbeidet skal være praksisrettet og forankret i relevant teori. Fordypningsoppgaven er grunnlaget for muntlig eksamen.

Administrasjons- og undervisningslokaler:

AOF Fagskolen Hovedkontor Dreier Gaarden Haraldsgata 190 5525 HAUGESUND Klikk for Kart	AOF Fagskolen Strandgaten 197 5004 BERGEN Klikk for Kart	AOF Fagskolen i-Park Stavanger Richard Johnsens gate 4 4021 STAVANGER Klikk for Kart	AOF Fagskolen AOF Agder Markensgate 13 4611 KRISTIANSAND S Klikk for Kart
---	---	---	---

Kontaktperson Haugesund:

Cathrine Westmork
Kompetanserådgiver
cathrine.westmork@aof-fagskolen.no
52 70 90 08 / 970 94 461

Kontaktpersoner Agder:

Mette Celius
Kompetanserådgiver
mette.celius@aof-fagskolen.no
52 70 89 99 / 480 97 991

Kontaktperson Stavanger:

Gunn-Anne Larsen
Kompetanserådgiver
gunn-anne.larsen@aof-fagskolen.no
52 70 89 98 / 413 24 432

Kontaktperson Stavanger:

Tone Kristin Larsen
Kompetanserådgiver
tone.larsen@aof-fagskolen.no
52 70 89 91 / 478 63 936

Kontaktperson Bergen:

Wenche Lien Fotland
Avdelingsleder Bergen
wenche.lien.fotland@aofvestlandet.no
tlf. 412 01 689 / 55 30 90 50

Kontaktperson Bergen:

Christian Kronen
Kompetanserådgiver
christian.kronen@aof-fagskolen.no
tlf. 979 83 764 / 55 30 90 50

Kontaktperson Bergen:

Hege Verpe
Kompetanserådgiver
hege.verpe@aof-fagskolen.no
Tlf. 948 01 982 / 55 30 90 50

Mer informasjon og påmelding gå til:www.aof-fagskolen.no

AOF Fagskolen
Postboks 24, 5501 Haugesund
Telefon: 52 70 90 00
E-post: post@aof-fagskolen.no
[Facebook.com/aof fagskolen](https://www.facebook.com/aof-fagskolen)